వేదాంతం

'సత్తిరాజు అనే ఓవర్సీరు ఆత్మహత్య చేసుకున్నాడు. పోలీసు విచారణ జరుగుతోంది'

అని పేపర్లో చదివాను. పదిహేనేళ్ల కిందట విక్టోరియా హాస్టల్లో నాకు నాలుగుగదులు అవతల గదిలోవున్న సత్తిరాజే నేమో! ఆరోజుల్లో ఆ సత్తిరాజుకి నామీద నిష్కారణ గౌరవం. తక్కినవాళ్లు నన్ను ద్వేషించడానికి అనేక న్యాయమైన కారణాలున్నాయికాని, యితను గౌరవించడానికి ఒక్కటీ లేదు. నాతో చనువు చేసుకోవాలని చాలా ప్రయత్నించాడు. కాని, నా కతనిమీద ప్రత్యేకమైన ప్రేమ రాలేదు. మొదటినించీ నాకు స్నేహితులమీద ప్రేమ వుండేదికాదు. ఇప్పుడూ అంతే. పురుషుడికి నా హృదయంలో చోటులే దనుకుంటాను. కాని, సత్తిరాజు దృష్టి ఎప్పుడూ నన్ను వెంబడిస్తూ వుండేది. అతనే నేమో యీ ఆత్మహత్య చేసుకుంది? ఎందుకో? నా దుర్భర జీవితాన్ని తలుచుకుని, కొంచెం యీర్ష్యకూడా పొందాను.

గంట కొట్టింది. పత్రిక నక్కలాగుకాచుకుకూచున్న రంగనాథం ముందుపారేసి క్లాసులోనికి వెళ్లాను. కాని, ఆ ఆత్మ హత్య నా జీవితాన్నెంత తారుమారు చెయ్యబోతుందో నాకు తెలీదుకదా!

మర్నాడు రాజమంద్రి పోలీసుయిన్స్పెక్టరు దగ్గర్నించి వుత్తరంవొచ్చింది.

'ఆత్మహత్య చేసుకున్న సత్తిరాజుగారు, తన కడపటి వుత్తరంలో మీ వొక్కరిమీదనే తనకు సంపూర్ణమైన విశ్వాస ముందనీ, మీ సహాయమపేక్షించమనీ వ్రాశారు. ఆయన కుటుంబపరిస్థితులు క్లిష్టంగా వున్నాయి. ఒకసారి రాగలిగితే సంతోషిస్తాము.'

అతడే యీ సత్తిరాజు! కాని, పదిహేనేళ్లలో ఒక్కసారి కలుసుకోకపోయినా నన్ను జ్ఞాపకం వుంచుకోడమేమిటి? వున్న గోలలు చాలవ్వా? ఇదికూడా నా నెత్తిన యెందుకు? వెళ్ల కూడ దనుకున్నాను. వెళ్లాను. చచ్చినవాళ్లైనా సరే, పరు లిచ్చే గౌరవానికి లొంగిపోని వాడెవడు?

ముందు యిన్‌స్పెక్టర్ని చూశాను.

'మీరు సత్తిరాజుగార్ని బాగా యెరుగుదు రనుకుం టాను. బంధువులా?'—

—చెప్పాను.

'చిత్రమే! పదిహేనేళ్లు కలుసుకోనేలేదా?'

'తలుచుకో నన్నా లేదు.'

'సత్తిరాజుగారి చావుకి కారణం తెలీదుకాదామీకు?'

'తెలీదు పత్రికల్లో పడ్డదాకా?'

'ఆయన ఒక మలబారు టీచర్ని ప్రేమించాడు. కొంత కాలం తరవాత ఆమె యీయన్ని వొదిలి, ఇంకో గొప్ప వుద్యోగస్తుణ్ణి చనువు చేసుకుంది. ఆయనకోసమే యీన్యూస్, పేపర్లలో సప్రైస్ చేశాము. సత్తిరాజుగారు భరించలేక ప్రాణాలు అర్పించుకున్నారు. ఆయన కడపటి వుత్తరం యిదీ.'

అది చాలా పెద్దవుత్తరం. నాకు సంబంధించిన భాగం:

'నాకు దగ్గరబంధువులూ, నాకోసం విచారపడేవారూ, శ్రమపడేవారూ ఎవరూ లేరు. నా భార్య విచిత్రమైన వ్యక్తి. 'రాక్షసి' అని పూర్తిగా నిశ్చయించలేను. ఆమె హృదయానికి బదులు రాయివుంది. రక్తం బదులు పాదరసం వుంది. ఆమే కనికరిస్తే—నాగతి యిట్లా కాకపోను. నాకు పిల్లలు లేరు. కాని, దిక్కు—లేని నా మేనల్లుడు నా పాలపడ్డాడు. వాడిగతి ఏమికానున్నదో అనే నాచింత. వాణ్ణి నా భార్య దాక్షిణ్యంలో వొదలడం నాకు ఇష్టంలేదు. కనక నా స్నేహితులలో గుంటూరులో టీచరుగావున్న—'

అని నన్ను పొగిడి, నామీద భారం పారేసి చక్కా—పోయినాడు. నేను గుంటూరులోవున్న సంగతి ఎట్లా తెలుసో! నాకెందుకో ఈగోల! ఇదంతా నామీద Practical joke కాదుకద! అడగడానికీ, వొద్దనడానికీ ఆమనిషి యేడీ! చావుతో యిట్లా బాధ్యతల్ని తప్పించుకుపోవడం చాలా అన్యాయం! ఆలోకంలో ఏదన్నా Supreme Court వుండితీరాలి, ఇట్లాంటి వ్యవహారాలకు.

'నేనుచెయ్యవలిసిందిఏమీకనపడదు. నేనేంచెయ్యగలను?'

'వొచ్చిన చిక్కే—మిటంటే, ఆమేనల్లుడిసంగతి.'

'నేను పెంచాలా? ఆమె ఏంచేస్తుంది?'

'ఆమెతో మాట్లాడి చూడండి.'

'ఆమెలోనా. ఎందుకు?—'

అన్నాను కాని వెళ్లాను. ఆమెని సత్తిరాజు అట్లా తిట్టకపోతే, వెళ్లేవాణ్ణి కా ననుకుంటాను.

* * *

ఎండ మీాదికి వొచ్చినా లేవక, కుక్కలు నిద్రపోతు న్నాయి. గోదావరి నీళ్ళలోంచి బడబాగ్నివలె సూర్యకాంతి కళ్ళని కాలుస్తోంది. గాలికికూడా భయంగావుంది కదలడానికి. గట్టుకిందవున్న చిన్నమిద్దెమీాదికి కాలుతున్న మెట్లెక్కి వెళ్ళి తలుపు కొట్టాను. నే నేదో సత్తిరాజుకి గొప్ప మిత్రుణ్ణి అని యేడిస్తే! నాకు ఆడవాళ్ళని వోదార్చడం, కుశలప్రశ్నలూ చాతకావే!

'ఎవరు?' అంది లోపల్నించి విసుకతో.

'తలుపు తియ్యండి.'

కుర్రాడు ఒకడు తలుపు తీశాడు.

ఆమె మంచంమీాద కూచుని వ్రాసుకుంటోంది. తలెత్తి,

'అట్లా కూచోండి'అని, మళ్ళీ వ్రాసుకుంటోంది.

'ఇదేనా యిల్లు?'

'ఎవరు?' అంది తలెత్తకండానే.

'ఇదేనా సత్తిరాజుగారి యిల్లు?'

'ఊఁ'

'మీారు?'

'భార్యని. మీారు?'

తెలియచేశాను.

మాట్లాడుతోనే ఆమెని పరీక్షచేస్తున్నాను. నా అంత పొడుగు వుంటుంది. సన్నని వొళ్ళు. ముప్ఫైఏడేళ్ళకి తక్కువ వుండవు. కొన్ని వెంట్రికలు నెరిశాయి. మూతిదగ్గిర్నించి ముక్కుదగ్గిరికి రెండుముడతలున్నాయి. ఆమెలో యేమీా రాక్ష సత్వం కనపళ్లేదు, దేవత్వమూాలేదు. నన్ను నిర్లక్ష్యం చెయ్య

డమూ, విషాదచిహ్నాలేమీ లేకపోవడమూ,—అవేవింతలు. పావుగంట కూచున్నాను. మాటలులేవు. వ్రాయడం అయిపోయి, దారంతీసి చిక్కుతీస్తోంది.

'ఈతనేనా మేనల్లుడు?'

'అవును. మీరింత శ్రద్ధతో యింతదూరంవొచ్చారు. ఎంతో దయతో.' అంది ప్రయత్నపూర్వకంగా, అయిష్టమైన Duty చేస్తున్నట్టు.

'నేనేం చెయ్యగలను?'

'ఏమున్నది? ఏమీలేదు. మళ్ళీ రైలెప్పుడు?'

'మరి యీఅబ్బాయి సంగతి?'

'మీరు తీసుకు వెడతారా?'

'మీ అభ్యంతరం ఏమిటి? అతన్ని వుంచుకోడానికి!'

'ఏమీ లేదు. కాని నాకు అవసరమూలేదు. నేనూ ప్రత్యేకం అతనికీ అవసరం లేదు—'

'ఏదో గూఢంగా మాట్లాడుతున్నారు.'

'అనుకున్నాను. స్పష్టంగా, హృదయంలో వున్నదున్నట్టు మాట్లాడితే, ప్రపంచానికి అర్థంకాదు. స్వచ్ఛమైన ఆలోచనకి రంగులు కల్పిస్తేనేగాని, చూడగల ప్రజ్ఞపోయింది మనుష్యులకి. నాకూ, అతనికీ ప్రేమబంధం ఏమీలేదు. అందువల్ల పరస్పరంగా భారమైనాము.'

'బంధువులు లేరా?'

'పిల్లవాడికి కావలసినవాళ్లు లేరు. అసలే పిల్లలు ప్రపంచానికి ఎక్కువైనారు. సత్తిరాజుగారు ఇతన్ని చాలా గారాబంగా

పెంచారు. దయలేని వాళ్లకి వప్పచెప్పడం చాలాకూ్రరం. ఆయనికి మీా మీాద గొప్ప విశ్వాసం.'

'ఏమీా కారణంలేదు——'

'నాకూ అట్లానే తోస్తోంది.'

విచిత్రమైన మాటలు. నామనసు చివుక్కుమన్నది. నాకోపం గుచ్చుకునేందుకు——

'వృత్తరంలో మిమ్మల్ని దూషించడానికికూడా కారణం వుందనుకుంటాను.'

'ఉండకేం?'

ఎట్లా యీామెని నొప్పించడం?

'మిమ్మల్ని యేామన్నాడో చదివారా?'

'లేదు. కాని వూహించుకోగలను.'

'రాక్షసి...'

నావంక నిదానంగా కళ్ళెత్తి చూసింది. ఆమెలో ఏమీా అందం లేదు. ఆమెకళ్లు ఏమీా అసాధారణమైనవికావు. కాని, ఆచూపు——ఎన్నడూ నా అనుభవాని కందని అవ్యక్తమైన కల వరం కలిగింది. విస్మయమో, భయమో, గౌరవమో, కోప మో, అన్నీనో నాలోపలికి గుచ్చిచూసి, ఏదో తెలుసుకుని సంతుష్టి చెందినట్టు. కళ్ళు చేతిలో దారంమీాదికి ప్రయత్న పూర్వకంగా వాల్చింది. నా కోపం పోలేదు ఇంకా. అనాథ ఐన స్త్రీ చేతిలో – మొగవాడు అపజయాన్ని అంగీకరించడం ఎంతకష్టం?

'అతని చావుకి మీారు కారణ మన్నాడు.' అని ఇంకా గుచ్చాను.

ఏమాత్రమూ చలించలేదు.

'రక్షించకలిగి వుందునని ఆయన అభిప్రాయం.'

'శక్తి వుండికూడా వుపేక్షించారా ? నేను నమ్మను!'

'పోతలిచినవారిని అడ్డుపెట్టడం ఏంమర్యాద!'

—హడిలిపోయినాను.

'అంత కోపమా ?'

'లేదు'

'మరి——'

ఆలోచించింది.

'ఏం లేదు. పోనీండి.'

'మీకు అర్థంకాదు' అన్నట్టు వినబడ్డాయి ఆమాటలు. నాకు కంఠంలో అప్రియత్నంగా, కళ్లలో ఇందాక కనపడ్డ అద్భుత ప్రపంచాలే, వినపడ్డాయి ఒక్కొక్క మాటలో.

విచిత్ర వ్యక్తి!

'నేను వొంటరిని, రోగిని. ఆ సంగతి సత్తిరాజుగారికి తెలీదనుకుంటాను.'

'పోనీండి. యిబ్బందిలేదు.'

'ఇంకే విధంగా నన్నా నేను...'

'ఏముంది ? ఏమీలేదు.'

'నేను వెళ్ళేముందు మళ్ళీవొచ్చి చూస్తాను.'

తల వూగించింది. కాని, అవసరం లేదు అన్న మాట తెలుస్తోనేవుంది.

*　　*　　*

రాత్రి పదకొండింటికి రైలెక్కాలని నిశ్చయం చేసుకుని నలుగురైదుగురు స్నేహితుల్ని చూశాను. ప్రతివారూ ఆమె సంగతి మాట్లాడారు. అందరూ ఆమెసంగతి విన్నవారే గాని, స్వయంగా తెలిసినవా రెవరూ లేరు.

"విచిత్రమైన మనిషిరా! ఒకామె పిల్లపోయి యేడుస్తూ వుంటే—

'కొట్టేందుకు ఇంక యెవరూ లేరనా యేడుస్తున్నావు?' అందిట" అని చెప్పారు ఒకరు.

ఇంకోరు— 'అది ఆడదిరా! రాక్షసి!!—

"బాపినీడు భార్య వోదార్చడానికి పోతే 'నీపెనిమిటి పోయినప్పుడు వొస్తానని ఆశా!' అంది"అని యింకోడు.

'దీంతో పడలేకే ఆమలబారు దాంతో తంటాలు పడ్డాడు సత్తిరాజు. ఇదే చంపింది వాణ్ణి తెలుసునా? సత్తిరాజు శవాన్ని పోలీసువాళ్లు దహనం చేశారు. తనకేమీ సంబాధం లేదు పొమ్మందిట.' అని మరివొకడూ.

సత్తిరాజుని చూస్తే అందరికీ గౌరవమూ, ప్రేమా. అతని విపరీత మోహానికిగాని, యీర్ష్యకిగాని ఒక్కరూ నిందించ లేదు అతన్ని.

* * *

రాత్రివెళ్లి మెట్లదగ్గిర తలుపుమీద చెయ్యివెయ్యగానే, తెరుచుకుంది. కుర్రాడు నిద్రపోతున్నాడు. హాలులో ఎవరూ లేరు. పక్కగదిలో దీప ముంది. పిలవబోతో వుండగా మాటలు వినపడ్డాయి. ఒకటి మొగకంఠం. ఇదా యీామెకి విచారం లేక

పోవడానికి కారణం? అతని మృత్యువు వాస్తవరూపం యిదీ! ఇందుకా యీ కుర్రవాణ్ణి వొదుల్చుకోడం! స్పష్టమయింది.

'ఐదువందలా? ఇయ్యాను' అంది ఆమె.

'సరే. ఆలోచించుకో, రేపు సాయింత్రందాకా' అన్నాడు మొగవాడు.

'జైలంటే భయంలేదు నాకు. ఈ జీవితమే ఖైదు.'

'అంతతో ఆగదు.'

'మరీ మంచిది.'

'అదికూడా కాదు. ఆడదానివి.'

'అంతే కద!'

చప్పున యిద్దరూ బైటికివొచ్చి, నన్ను చూశారు. ఆమె యెప్పటివలెనే, నానించి కళ్లు కిందికివాల్చి, ఆలోచనలో పడ్డది. ఆయన నన్ను చూసి భయపడ్డాడు.

'ఎవరు?'

—చెప్పాను. వెళ్లిపోయినాడు.

'కూచోండి.'

'ఈ రాత్రి ప్రయాణం.'

'విన్నారు. అవునా?'

'చివరి భాగం'

దుప్పటిమీది గీతలవెంబడి వేళ్లు పోనిస్తో కూచుంది. ముఖంలో కొంచెం బాధా, కోపమూ కనపడుతున్నాయి.

'నాకా విషయం తెలీదుగాని, నా సహాయం లాభం వుంటే—, ప్రయాణం తొందరలేదు.'

'మొగసహాయంలేని ఆడది ప్రపంచానికి ఎంత చులకన! అల్లుకోని తీగెనివలె కాళ్లకింద తొక్కుతారు'

'కొన్ని తీగెలకి ముళ్లుంటాయని తెలీదువాళ్ళకి.'

కొంచెంగా నవ్వింది.

'మొగవాళ్లు బూడ్సులు వేసుకుంటారు! చేతులో కర్ర లుంటాయి.'

'నేను బూడ్సులూ, కర్రలూ గోదావరిలో పారేసి వొచ్చాను.'

'సత్తిరాజుగారిమీాది గౌరవం వల్ల'

'కాదు. మిమ్మల్ని చూశాక.'

'నాకు అందం లేదు.'

'అవును మీా శరీరానికి'

'అంతే ప్రపంచం చూడ గలిగింది'

'ప్రపంచంలో అందరూ వొకటి కాదు.'

'మిమ్మల్ని తప్పు అభిప్రాయ పడ్డాను. మొదట్లో'

'ఏమో, చెప్పలేము.'

'ఆయన పోలీసుసబిన్‌స్పెక్టరు. ఐదువందలు లంచ మివ్వకపోతే— సత్తిరాజుగారి వ్యవహారంలో నన్ను అరెస్టు చేయిస్తాట.'

'వాడిమొహం. ఇన్‌స్పెక్టరుతో మాట్లాడతాను. సూపరెంటునే చూస్తాను.'

—వూరుకుంది.

—భయపడదేం?

'నిజంగా అరెస్టుచేస్తే, ఎట్లా అనదేం?' అని గోలపెట్టింది నా పురుష హృదయం.

వొప్పుకుంది గావును. నేను వుండిపోవాలి ఆవూళ్ళో; వీళ్ళందర్ని చూడాలి. ఇంకా యేం చిక్కులు వున్నాయో; ఈమెమీద యేం అనుమానాలు వున్నాయో! నా కెందుకీ గోల? నా గర్భశత్రువు, నాతోడునీడ, తలనొప్పి యే నిమిషాన దూకి పడేస్తుందో అనే భయం. నా ఆలోచనల్ని గ్రహించిందేమో!

'మీరు వెళ్ళండి, భయంలేదు.'

'మరి మీరు?......ఎవరూ స్నేహితులు లేరా?'

'లేరు'

'ఎందుకు? మీకేం తోస్తోంది? ఏం చేస్తారు పొద్దస్తమానం?'

'ఏమీచెయ్యను. అట్లా చూస్తో కూచుంటాను.'

'వంట?'

'హోటలు.'

'ఎందుకు ఏమీ చెయ్యరు?'

'తిండికి లేకపోతే పని చెయ్యవలసివొచ్చేది. ఆబాధలేదు. ఇంకేం పనివుంది?'

'స్నేహితులు'

'ఎవరూ స్నేహంచెయ్యరు నాతో.'

'చదువుకోడం.'

'కొంచెం చదువుతాను. కాని, కొత్తసంగతులు వుండవు. పుస్తకాల్లో!—

'కథలు, చరిత్ర, వ్యాసాలు, పురాణాలు, అన్నీ తగూలూ, పిల్లల్ని కనడమూ, చావడమూ, ఏది చూసినా అంతే— ఎందుకు చదవడమూ —— అర్థంలేని నీతులూ, వేదాంతం.'

'మరి అందరూ పనులు చెయ్యటం లేదా ?'

, అదే నా ఆశ్చర్యం'

'పనిచెయ్యక పూరికే తిని కూచోడం స్వార్థం, సోమరితనం.'

'అంతకన్న యేం చెయ్యాలి ? వీ ళ్ళేం చేస్తున్నారు ? క్లబ్బు, టెన్నిస్, పేకాటా, కబుర్లూ, ఇవన్నీ...'

'మరి వుద్యోగాలూ.'

'పోలీసులూ, టీచర్లూ, లాయర్లూ, వీళ్ళందరూ, ఏం వుపయోగం—తిండిలేక చేస్తారు. పరోపకారమా ?'

'తిండికై చేసినా, వుపకారమేగా !'

'కాదు. ఈ వుద్యోగస్తులు చేసే అపకారం ఎవరూ చెయ్యరు.'

'టీచర్లూ, డాక్టర్లూ—'

'వాళ్లూ అంతే.'

'పోనీ, మీరేదన్నా కుట్లూ అవీ చేసి, సంపాయించరాదా ?'

'ఎందుకు సంపాయించడం ?'

'ఇతరులకి యియ్యడానికి'

'ఎందుకు యివ్వడం ?'

'వాళ్ళ సహాయానికి ?'

'ఎందుకు సహాయం చెయ్యడం ?'

'మీరు ఆపదలో వుంటే ఎవరన్నా సహాయం చెయ్యొద్దా !'

'నాకు అపాయమా ? ఏమి అపాయం? తిండే లేకపోతే, జబ్బుచేస్తే; మనుషులు, కుక్కలు, ఒక్కసారి సహాయంచేశామా యింక వొదలరు. కొంచె మిచ్చామా, యింక యీ కాముకుల మోస్తరే ! నాకు సహాయమా? అక్కర్లేదు. భరించలేకపోతే, ద్వారం తెరిచే వుంది. కాని, నిజంగా సహాయం—యీ వొంటరి తనానికి స్నేహం, మృత్యుబాధకి పునర్జీవితం యిస్తే – సహాయం. నేను ప్రేమించుకునేందుకు బిడ్డ నివ్వగలరా, ఆబిడ్డ చస్తే ప్రాణమివ్వగలరా ? ఇంక సహాయ మేమిటి ? ఏసహాయమూ అక్కర్లేదు.'

'మీకెందుకు స్నేహితులు వుండకూడదూ ? ఒకరూ రారే !'

ఆమె కళ్లలో నీళ్ళు మెరిశాయి.

'నాజన్మ అట్లాంటిది !'

'పాట, చిత్రలేఖనం'

'ఎందు కవన్నీ ! పిల్లల ఆటలు. ఇట్లా బాగానేవుంది.'

'మరి యీవొంటరితనం బాధధ్వనిస్తోంది మీకంఠంలో.'

లేచి నాపక్కన వొచ్చి కూచుంది. అంత రాత్రి వొంటరిగా మొగాడితో మాట్లాడుతున్నా ననే సంకోచమే లేదు. తలుపు అట్లా వోరగా తీసేవుంది.

'స్త్రీలైనా రారే !'

మాట్లాడదామా అన్నట్టు యోచించింది.

'కూరలూ, చీరెలూ మాట్లాడితే, దొంగవిచారాలన్నిటికీ క్షుద్ర యీర్ష్యలకూ సానుభూతి చూపితే, యితరుల్ని నిందిస్తే, ప్రపంచాన్నీ దేవుణ్ణీ తిడితే, వూరికే విచారాల సొద వెళ్లబుచ్చుకుని వారి అధిక్యాన్ని నిలవపెడితే ప్రజలు చేరతారు.'

'పోనీ యీ ఆపదలోనైనా—'

'ఆపద వొస్తే చాలదు. ఆపద ముందు కుంగిపోవాలి. సహాయానికై అరవాలి. ఏసహాయమూ యివ్వక పోయినా, కృతజ్ఞత చూపాలి. సహాయం అఖ్ఖర్లేదంటే ప్రపంచానికి ఎంతో కోపం వొస్తుంది! ముఃఖ్యం ఆడదానిమీద. అందువల్లనే అడకువనీ, దీనత్వాన్నీ స్తుతించారు శాస్త్రకారులు! అవి సుగుణాలేకావు. జీవనోపాధులు.'

ఇంకా అంది.

'మీసహాయం కృతజ్ఞతతో నేను స్వీకరించక పోవడం మీకెంత బాధకరంగా వుందో నేను గమనిస్తోనేవున్నాను. కాని, మీరు కొంత ఉన్నతంగా వున్నారు.'

నివ్వెరబోయి చూశాను. ఏమి మనిషి! నానోటమాట రాలేదు కొంతసేపు. సమర్ధించుకుని

'ఏమైతేనేం? నేను మీకోసం కొంతకాలం వినియోగించ తలుచుకున్నాను.'

'సరే.'

'కాని నామీద నమ్మకం పెట్టుకోవొద్దు.' అన్నాను దడిపిస్తో.

'సరే.'

అరే!

'ఒకవేళ నేను అపజయం పొందితే!'

'పోనీండి.'

'ఐదువందలు ఇయ్యనా?'

'నాదగ్గిరే వున్నాయి. కాని, ఇయ్యను.'

'మరి!'

'జైలుభయం లేదు '

'కాని అపవాదు—కోర్టు ప్రశ్నలు.'

చిరునవ్వుతో వూరుకుంది.

'చెప్పండి'

'నేను రాక్షసిని.' అంది నెమ్మదిగా!

అని పరధ్యానంలో పడ్డది. లేచి వెడుతున్నాను అన్నానుగాని, ఆమె పలకలేదు. మెల్లిగా తలుపు మూసి వెళ్లాను. సందుచివర అదే ఆలోచిస్తున్నాను. తలుపు గడియ వేసుకోలేదే, పన్నెండయింది.

'క్షేమమా?' మళ్లీ వెళ్లాను. అట్లానే కూచునివుంది. మూల దీపం వెలుగుతోంది. మంచకింద చీకట్లు కూచున్నాయి.

'నేను వెడుతున్నాను. తలుపు వేసుకోండి.' కొంచెం సేపటికి తలెత్తింది. గడియారం వంక చూసింది.

'క్షమించాలి. ఏదో ఆలోచనలో పడ్డాను.'

'నేను వెడుతున్నాను. తలుపు వేసుకోండి.'

నా వెంటనే తలుపు దగ్గిరికి వొచ్చింది. తలుపు దగ్గిర వెడుతున్న నా బుజంమీద చెయ్యేసింది. తిరిగాను, నాచెయ్యి గట్టిగా పట్టుకుంది.

'మీరు మంచివారి లాగున్నారు. ఈ లోకానికి పనికి రారు.'

అని చిరునవ్వు నవ్వింది. పెదవులేకాదు, కళ్ళేకాదు, ముఖమంతా, ఆమె శరీరమంతా పెద్ద చిరునవ్వువలె తోచింది. ఆరాత్రింతా ఆమే నా కలలలో.

*   *   *

మర్నాడు పోలీసు ఇన్‌స్పెక్టర్ని చూడడమూ, సబిన్‌స్పెక్టర్ని చివాట్లు పెట్టించడమూ, అయ్యేప్పటికే మధ్యాహ్నమయింది. ఇన్‌స్పెక్టరు నాలుగు అర్జీలు నాముందు పెట్టాడు. నన్ను చదవనీలేదు గాని, అవన్నీ వూళ్ళో పెద్దమనుషులదగ్గిర్నించి అనీ, ఆమె సత్తిరాజు చావుకి కారణమనీన్నీ, ఆమెని ఎరెస్టు చేయమని ప్రార్థనలూ బెదిరింపులూ అనీ చెప్పాడు.

'ఏమో సాక్ష్యం ఎట్లా తిరుగుతుందో అని భయంగా వుంది. నా వుద్దేశ్యం ఆమె యేమీ యెరగదని. ఆమె పక్కలో చచ్చిపోయినాడు. ఆవుత్తరమే లేకపోతే, ఆమెపని అపాయమయ్యేదే! వూరందరికీ ఆమెమీద చాలాకోపంలాగుంది. కొద్దిరోజుల్లో ఆమెని ముంచడానికి ఏదో అల్లేట్టున్నారు. ఆమె వెంటనే యీవూరు వొదిలితే బావుండును.'

సాయింత్రంనేనువెళ్ళేప్పటికి ఆమె వరండాలో గట్టుమీదికి కనపడకుండా వెనకాలగా మంచం వేసుకుని గోదావరివంకచూస్తో కూచుంది. నావంక చూడలేదు. నేను ఎదురుగా కుర్చీలో కూచున్నాను. ఆమె యింట్లో గట్టుమీది ప్రజలకు నేను కనపడుతూ కూచోడం నాకు బాధగానే వుంది. గాలికి యిసిక లేగి నీళ్ళమీద పడుతోంది. నీళ్లుచింది యిసికమీద పడుతున్నాయి.

కొవ్వొరు పడవ పూర్తిబరువుతో మూలుగుతూ పోతోంది రెండో వేపు.

మెల్లిగా నావంక చూసింది. అపాయం తప్పిందని చెపితే తల వూయించింది.

' కాని మీరీ వూరు వొదిలితే మంచి ' దన్నాడు.

' మంచిది కాకపోతే నేం ?'

' అంత మొండితన మెందుకు ? వొదిలితేనేం ? నష్ట మేముంది ?'

' ఎందుకు భయపడాలి. '

' భయ మేముంది ! ఇట్లాంటి అనవసరమైన పంతంతోనే మీరు వొంటరై పోయినారు. లోకమేమీ అంత చెడ్డదికాదు. కాని దగ్గిరికి వొచ్చిన వాళ్ళనల్లా రక్కితే వూరుకుంటారా ?'

' కొంత చిడుం వొదులుతుంది. '

' మీకేం సంతోషం ?'

' బరక్కపోతే నెత్తినెక్కుతారు. '

' మధ్యమార్గం లేకపోలేదు. మరి మీరు ప్రయాణం కావాలి. వినరూ ? పోనీ, మీకోసంకాదు, నాకోసం. '

' సత్తిరాజుగారి కోసం. అవునా ?'

' అదే వొద్దంటున్నాను. ఎందుకు ? ముందే అనుమాన పడతారు ? అందుకే ప్రజలు కోపగించుకుంటారు. నేను నా కోసమే అడుగుతున్నాను. '

' నాకూ మీకూ ఏం సంబంధం? మీరెవరు, నేనెవరు?'

' సంబంధం వున్నవాళ్ళని దగ్గిరికి రానిచ్చారా, మాట్లాడ నిచ్చారా ?'

'అవును మీకెందుకు ?'

'అవును ! నాకెందుకని లోకాన్ని మీరు వొదిలినా, లోకం మిమ్మల్ని వొదలలేదు. శత్రువులూ, మిత్రులూ వుండనే వుంటారు.'

'నన్నెవరూ ఏమీ చెయ్యలేరు.'

'అహంభావపడకండి. ఎంతవారైన మనుష్యమాత్రులే.'

'పోనీలెండి. ఎందు కదంతా. ఎక్కడికి వెళ్లాలి నేను... ఎందుకు వెళ్లాలి ? నేను వెళ్ళను.'

ఆమె చెయ్యి పట్టుకున్నాను.

'మీకు బాధకలిగితే నేను భరించలేను. నాకోసం.'

నవ్వింది.

'నటన.'

'పోనీ అట్లానే.'

'ఎక్కడికి వెళ్ళను, నాకెవరూ తెలీదు.'

'మావూరు రండి.'

'మీవూరా ? నిజంగానే !'

కొంచెం వుత్సాహం వొచ్చింది.

నేను చేసిన తప్పు గ్రహిస్తున్నాను. కాని కాలు వెనక్కి యెట్లా తియ్యను ?

'నిజమే.'

'వొస్తే.....అంత భారమూ మీదే.'

చచ్చాను. ఈమెని యేం చెయ్యను ? ఎట్లా పోషిం—

'నాకు డబ్బు వుందిలెండి. భారమంటే సామాన్లూ, యిల్లూ, హోటలూ—అన్నీ.'

అమ్మా! నా యింటోనే దిగుతుంది గావునని ఎంతో భయపడ్డాను. ఈమె దిగితేనా! నా వుద్యోగం సున్న! ఆ రంగాచార్లు వూరుకుంటాడా? వూరంతా మోయించడా?

'సరే.'

'తరవాత మీాయిష్టం. వొస్తే రండి. లేకపోతేలేదు. మాయింటికి.'

'ఎందుకు రానూ?'

చిరునవ్వు నవ్వింది.

'సరేలెండి. మీాకే తెలుస్తుంది.'

'మీారు చెప్పాలి.'

'ఏం లేదు. నేను రాక్షసిని.'

'అట్లా అని ప్రపంచాన్ని బెదరకొట్టి విరోధం చేసుకున్నారు. అంతే.'

అంధకారంలోకి కొట్టుకుపొయ్యే తెరచాపల్ని, నీటి మీాదినించి వొడ్డువేపు చీకట్లో కలిసిపొయ్యే గబ్బిలాల్ని చూస్తో కూచున్నాము.

'మీాకు వెంటనే బైలుదేరడానికి వీల్లేదా?'

'మీాదే ఆలస్యం.'

'మరి కర్మ...'

'ఏంలేదు.'

నిజంగా రాక్షసే!

'చెయ్యకపోవడ మేమిటి?'

'ఎందుకు?'

'ఎట్లా?'

'ఫ్యారికే ముసిలమ్మమల్లే ప్రశ్నలు వెయ్యకండి. చదువు కున్న వారు కూడాను! చెయ్యకపోతేనేం?'

నిజమే. చెయ్యకపోతేనేం? జబాబుఏముంది? ఇదివరకు ఆప్రశ్న వేసుకోలేదే నేను. ఎందుకు చెయ్యాలనే సంశయమే రాలేదే! జీవితమంతా యింతేగావును! 'అందరూ చెయ్యటం లేదా?' 'ఫ్యారుకుంటారా?' 'వెలి' ఇట్లాంటి ప్రశ్నలువొచ్చి నోరు నొక్కకుని ఫ్యారుకున్నాను. కాని గౌరవం నిలుపుకోడానికి వేదాంతంలోకిపోయి 'మరి అతని ఆత్మ—' అన్నాను.

చచ్చాను.

'ఆత్మ ఏమవుతుంది?'

'నాకేం తెలుసు?'

'పోనీండి.'

ఆలోచిస్తున్నాను. ఇట్లా తిరగబడితే— ఎవరూ లేరా యీమెకి సలహాయిచ్చేందుకు?

'మీఅక్కగారు......'

'మీకెట్లా తెలుసు?'

'చెప్పారు. ఆమె రాలేదా?'

"వొచ్చింది. వీధులోంచే యేడ్చుకుంటో—! ఏమే! యేకష్టమొచ్చిందే? అట్లా యేడుస్తున్నావు?" అన్నాను. 'అయ్యో నీకోసమేనే — ఎంత కష్టంవొచ్చిందే నీకు' అంది. 'నాకష్టం అట్లావుణ్ణీ. వొచ్చినకష్టమంతా నీకు లాగుందేమే! అదెట్లా జరిగిందే! నాకు తెలీనే తెలీదు అన్నాను. తిట్టుకుంటో పోయింది.'

'అట్లానే అనవసరంగా పోట్లాడతా' రన్నాను.

'అనవసరంగానా?' అని కోపంతో అని నెమ్మదిగా 'అవును, మరిచిపోయినాను' అంది.

'ఏమిటి?'

'ఏమీ లేదు.'

'చెప్పాలి. తప్పదు.'

'మీరూ వాళ్లలో ఒకరని మరిచిపోయినాను.'

'ఒకణ్ణే, కాని మీతో సంపూర్ణమైన సానుభూతిని కలవాణ్ణి. మిమ్మల్ని అర్థంచేసుకోవాలని ప్రయత్నిస్తున్నాను. మీకుమాత్రం నా అనుభవంనించి నేర్చుకోగల విషయాలు వుండకూడదా?'

'నిజమే లెండి.'

'అవును. మీరు వృథాగా యితరుల్ని బెదరకొడుతున్నారు. మీలోవున్న హృదయవిశాలత్వాన్ని వాళ్లు చూడడానికి అవకాశాన్ని యియ్యరు. ఇస్తే తక్కిన సంగతులు వాళ్లు క్షమిస్తారు.'

'నేనేం చెయ్యను. నాకీ చావువల్ల విచారం రాలేదు, నటించనా?'

'ఎందుకు విచారం లేదూ? నేను నమ్మను.'

'లేదు. అంతే.'

'ఐతే, అసాధారణ స్వభావమైనప్పుడు కొంత నటన అవసరమేమో!'

'చాతకాదు.'

'ఇకననా్ని మార్చుకోవాలి.'

''మీసౌఖ్యం కోసమా? మీపూరు వొస్తున్నాననా!

నావంటి దానితో మాట్లాడడం మీకు నామర్దా. వెళ్ళండి. ఎవరు పిలిచారు మిమ్మల్ని! నాతోవన నన్ను బతకనీక, నన్ను యీప్రపంచంతో కలిపెయ్యాలని మిత్రులవలె, శత్రువులవలె, నన్నెందు కిట్లా బాధపెడతారు?"

"చూశారా మీ 'యిగోయిజమ్!' నేను నాసంగతే తలచుకోలేదు, మీక్షేమం విచారించే మాట్లాడాను. ఇదివరకు సత్తిరాజుగారున్నారు. ఆయన రక్షణకూడా వుండదు. లోకమెంత క్రూరమో మీకే తెలుస్తుంది, అందులో స్త్రీలు."

'స్త్రీ ఐతే నేం?'

'ఐతే నేమా? రౌడీలు, పోలీసులు, విటులు'

'నాలో యితరులాసించగల ఆకర్షణలేదు.'

'పురుషుల పశుత్వపు బలం మీకు తెలీదన్నమాట.'

'పోనీండి. అంత నామీదే కాంక్ష గలిగితే, అంత అపాయం తటస్థిస్తే, కానీండి. పోయిందేవుంది?'

ఇంకేమనను?

* * *

మెల్లిగా మాయింటి వెనక చంద్రుడుదయించాడు. గోదావరి అవతలిగట్టు ముసుకు తొలగించి, మమ్మన్ని చూసి నవ్వింది.

ఆమె నావంకచూడక ఏదో ఆలోచనలో పడ్డది. నా మనసంతా ఆమెతో నిండిపోయింది. వెన్నెలా, గోదావరి జలం, ఆమె రూపమూ అన్ని ఐక్యమైనాయి. ఆమె ఆత్మ శరీరంలోంచి క్రమంగా నాచుట్టూ అలుముకుంది. నాకళ్ళముందు మధ్యాన్నం చూసిన ఆమె చూపులవెలుగే కనపడుతోంది.

ఆమె కంఠంలో గంభీరత్వం వినపడుతోంది యింకా. గొప్ప పాటలో, కవిత్వంలో, సముద్రపు లోతులో వుండే గాఢత్వం గుర్తించాను ఆమెలో. గొప్పతనం అనుభవంలో ఆత్మలో వుంటేనే కాని కళలో కనపడడం అసంభవం. ఎంతో సాధనచేసి సంగీతంలో నేర్పు సంపాయించవొచ్చు, స్వభావసిద్ధంగా కంఠ మాధుర్యం వుండవొచ్చు, కాని ఆత్మల నాకర్షించి, లోకరహ స్యాలను విప్పి చెప్పగలగడానికి పాటకుడిలో ఆత్మ ఔన్నత్యం వుండాలి. జన్మవల్లనో, ఆత్మసాధనవల్లనో గొప్ప చిత్తసంస్కా రం సంపాయించింది. ఆగంభీరత్వమే పలికింది నా ఆత్మలో ఆమె చూపులోంచి, కంఠంలోంచి.

'సత్తిరాజుగారిని రక్షించగలిగికూడా, తప్పుకోడం న్యాయ మేనా మీకు?'

ఆమెని చూచినకొద్దీ సందేహాలే నాకు. ఆమెలోని ఉదా రత్వానికీ, ఆమె చేసిన పనులకీ సామరస్యం కుదరక పూరికే ప్రశ్నలు వేస్తున్నాను.

ఆలోచించింది చెప్పనా, వొద్దా అని.

"మాయిద్దరికీ గొప్ప ప్రేమా లేదు, విరోధమూలేదు. సాధారణ కుటుంబాల వంటిదే. కాని ఆయన స్వభావం మోహ పూరితం, నాది సత్యపూరితం. అందుచేత సామరస్యం కుదర లేదు. పుస్తకాల్లో చదువుతాను, కాని దారుణమైన పురుష వాంఛ నేనెరగను. పాపం! తృప్తికాని ఆ మోహోద్రేకా న్నంతా ఆ మళయాళ స్త్రీ మీద వర్షించారు. విఫలమయింది. నిరాశా, ఈర్ష్యా యిన్నీ ఆయనకి జీవితంమీద ద్వేషాన్ని పుట్టిం చాయి. గోదావరిలో పడాలని ప్రయత్నించారు. నేను తప్పిం

చాను. నేనే పట్టుపడితే ఆయన్ని యింకా బతికేట్టు చెయ్యగలిగి వుందును. కాని అవసరం కనిపించలేదు."

'అవసరం కనిపించలేదేమిటి?'

"అవును. ఎవరి కవసరము? నాకు కాదు. పిల్లలువుంటే ఆలోచించి వుందును. ఓవర్సీర్లు కావలసినంతమంది. ఆయనవల్ల ఎవరికేమి అవసరం?"

'పోనీ బతికితే నేం?'

'ఆయన బాధ?'

'స్థిరంగా వుండేదా?'

'వుండదేమో! కాని చస్తేనేమి? ఎన్ని జీవకోట్లు చావ టం లేదు?'

'బావుంది.'

'కనక, నాకు బాధలేకండా చంపే మందు తెలుసు— అది యిస్తానన్నాను. ఇచ్చాను.'

నాకు ప్రపంచమే అంధకారమయింది.

* * *

నేను బడికి నెలరోజులు శెలవుపెట్టాను. ఆమెని గుం టూరు తీసుకువెళ్ళడానికి గుండెల్లేవు. అవ్వూరూ యీవ్వూరూ, మేమిద్దరము ఎవరికీ తెలీని స్థలాల్లో తిరుగుతున్నాము. ఆసాయం త్రం ముక్కూరు బంగళావరండాలో కూచున్నాము, సముద్రం వంక చూస్తో.

నిజంగా ఆమె విచిత్రమైన వ్యక్తి. నా పక్కనే మంచం వుంటే అక్కడే పడుకుంటుంది. ఒక బంగాళాలో మంచమే లేదు. నాపక్క తడిసిపోయింది. ఇద్దరం ఒకటే పక్కమీద పడుకు

న్నాము. చెయ్యిదగిలినా, నిద్దట్లో మీద చెయ్యివేసినా ఏమీ మాట్లాడదు. ఆమెనిచూస్తే, నాకు మోహమూ? లేదు. అమితమైన భయం. వొంటరిగా ఆడదానితో తిరుగుతూవుంటే, కుమ్మరిపోలిని చూసినా అసహ్యమూ మరిచిపోతాం ఏదో నిమషాన. పార్వతీదేవిమీద భక్తి మరిచిపోతాం ఏదో ఒక సమయాన. కాని నేను అడిగితే, ప్రేమచూపిస్తే, వెక్కిరించి యేడిపిస్తుందని భయం. సెంటిమెంటు, భయం, అబద్ధం యివేమీ లేవు. అంతా సైన్సు మల్లే విడతీసి ఆలోచించి సరిహద్దు లేర్పరుస్తుంది. స్నానం చేస్తోకూడా తలుపు గడియవేసుకోదు. చీరె కట్టుకోడానికివొచ్చి నన్ను అవతలికి పొమ్మనదు. రైలు అందనీ, తప్పనీ, భోజనం దొరకనీ, మాడనీ, ఒకటే ఆమెకి. ఎక్కడికి వెడుతున్నాము, ముందేమిటి యీ ప్రశ్నలే లేవు. ఆ కుర్రాణ్ణి రుషివాలీ హాస్టలుకి పంపించాము, యిద్దరమూ ఆలోచించి. చదవదు, పాడదు, మాట్లాడదు. నేనెందుకు తిరుగుతున్నాను? ఆమె మరి నామీద యే ఆకర్షణ ప్రయోగం చేసిందో. ఆమె వుంటేగాని నాకు శాంతిలేదు.

ఎనిమిదయింది. సముద్రం చీకటికి తిరగబడి అరుస్తోంది బోనులో కొత్త సింహంలాగు. గంటసేపణ్ణించి ఆమె మాట్లాడలేదు. నాకు నా 'పైప్' అన్నా స్నేహముంది. ఆమెకీ! ఏమి ఆలోచిస్తుందో! వొంటరితనం భరించలేక ఏదో ప్రశ్న వేస్తాను. మాట చెపుతాను. ఊఁ అని వూరుకుంటుంది.

ఇక భరించలేక కుర్చీమీదవున్న ఆమె చేతిమీద చెయ్యి వేశాను. కొంచెం అట్లానేవుంచి చెయ్యి మెల్లిగా తీసేసుకుంది. ఆరాత్రి నామనసు మొగతనంతో మారాము పట్టింది. నాచేతిని

ఆ రాతిప్రతిమ బుజంమీాదవేసి, వేళ్లు బిగించాను. వూరుకుంది. కొంతసేపటి తరవాత తనచేత్తో నావేళ్లని పట్టుకొని చాలా స్నేహంగా, జాగ్రతగా నా కుర్చీమీాదికి తీసుకొచ్చి వొదిలి తన చేతిని నాచేతిమీాద కొంచెంసేపు వుంచి తీసేసుకుంది. అంతకన్న మోహానికి యింక నిరాశ ఏముంది? నా చంపమీాద ఒక్కటి చరిస్తే ఎక్కువఆశ వుంటుంది.

వాచరు మా టిఫిన్ కారియరు తీసుకొచ్చాడు.

'వంటలేదటండి యీా పూటకి!'

గుండెల్లో రాయిపడ్డది.

వూరికి మూాడుమైళ్ల దూరంలో వున్నాము.

'మరి యెట్లా?'

'నువ్వు వొండు' అంది ఆమె.

'కూర యేం లేదు.'

'ఏదో వొకటి చెయ్యి-పచ్చడి, చారు' అన్నాను.

'ఏమీా లేవు.'

'మరి మీారెట్లా తింటారు?'

'చాపలు.'

చచ్చాం.

'అవే చెయ్యి' అంది ఆమె.

'ఎందుకు?'

'తిందాం.'

'చాపలా!'

'ఏం?'

'నా చాతకాదు.'

'ఎందుకు చాతకాదు. అంతా చాతనవుతుంది వెళ్లు.'

వాచరు వెళ్లాడు.

'ఏమిటి ? చాపలు తింటారా మీరు ?'

'ఎప్పుడూ తినలేదు.'

'మరి తినగలరా ?'

'ఎందుకు తినలేను ?'

'కాని తినవొచ్చా !'

'ఏం తింటే ?'

'ప్రాణిహత్య.'

'ఏమైతే...'

'పాపం: మన తిండి కోసం—'

విసుకుతో—

'లోకమంతా పెద్ద హత్యామందిరం. చూడు. అన్ని కోట్ల ప్రాణులకూ చావే అంతం. అంతేకాదు, ఒక ప్రాణికి యింకో ప్రాణి ఆహారం.'

'కాని మనం మనుషులమే—'

'ఐతే నేం ? దేవుడూ చంపుతాడు, మృగమూ చంపుతుంది. మధ్య మనిషిమాత్రమేనా చంపకూడనిది ?'

'కాని వాటికి బాధ !'

'మనం కాకపోతే యింకోపెద్దచాప తింటుంది. రోగంతో బాధపడి చస్తాయి. ఎట్లానూ తప్పదు.'

నోరు మూసుకున్నాను.

చేపల కూరతో భోజనం వొచ్చింది. నేను ముందే వెళ్లి, దూరంగా పొయ్యిమీద అన్నం వొడ్డించుకున్నాను,

ఆమెకి దూరంగా కూచున్నాను భోజనానికి. ఐనా వాసన వొస్తోంది. ఆమె ముందు కొంచెం మొహం చిట్లించింది. వెనుక లెట్లా తియ్యాలో అప్పుడప్పుడు వాచర్ని ప్రశ్నించింది. మాట్లాడ కండా తినేసింది. నేనేమీ తిననేలేదు.

భోజనం తరవాత కుర్చీ దూరంగా వేసుకుకూచున్నాను.

'దగ్గిరకి రండి. వాసనలేదు.'

అని నా దగ్గిరికి వొచ్చి చేతిని నా ముక్కుమీద అదిమింది. అంబరు వాసన వేసింది. ఆ చేతిని పట్టుకుని చెంప కదుముకున్నాను.

'చూడండి. నా నోరూ వాసన లేదు. నుంచోండి. వాసన చూడండి.'

లేదు.

నిద్రపోయినాము. నాకు ఆమె కలలే వొస్తున్నాయి. కలలోకూడా ఆ బంగాళయే— ఆమె లేచి నా పక్కన ఏడుస్తో కూచున్నట్టు, మళ్లీ మారి నన్ను కావిలించుకున్నట్టు ఇద్దరం వొళ్లు తెలియక మంచంమీద నించి దొల్లినట్టు, కలతో వులికి పడి లేచాను. ఆమె పక్కవేపు చెయ్యి జాచాను. ఏమీ తగల లేదు. ఇంకా జరిగాను- ఏమయింది ?

*　　　*　　　*

కిటికీలోంచి వరండాలోకి చూశాను. కొంచెం చలిచలిగా వుంది పగలు కురిసిన వాన వల్ల. ఆమె లేదు. తలుపు మెల్లిగా తీసి చీకట్లో వెతికాను. సముద్రపు వొడ్డున నీటికి ఒక బెత్తెడు దూరంలో యిసికలో కూచుని వుంది. చీరె తడుస్తో వుండి వుండాలి. నేను కదలక నుంచున్నాను.

నా కలలవల్ల కలిగిన భ్రాంతితో ఆమె మీద కామ పడుతున్నాను. ఆమె కలలో కనపరిచిన దయ యీ వాస్తవ లోకంలోకే ప్రవేశపెట్టింది, నామనసు – అంగీకరిస్తుందనే నా నిశ్చయం.

మెల్లిగా సముద్రపుఘర్షణలోంచి చంద్రుడుదయించాడు. ఈ దృశ్యాన్ని చూసే, యే కవో సముద్రం తరచగా చంద్రుడుదయించాడని వ్రాశాడు పురాణాల్లో. చంపల మీదా మెడమీదా ఆడుతున్న నల్లని జుట్టు మెరవడం ప్రారంభించింది. ఇసికనేలమీద పిండిచల్లినట్లుంది. నీళ్లు భయం మాని కలకల మంటున్నాయి. ఆమె తదేకదృష్టితో చూస్తోంది సముద్రాన్ని-పెదవులు కొంచెంగా కదులుతున్నాయా అనిపించింది నాకు.

'ఏమిటి ? ఇక్కడ వున్నావు ?' అన్నాను బుజంమీద చెయ్యేసి. నావంక తిరిగి చూడలేదు.

నిద్రపోతున్న కనుగుడ్డువలె నీళ్ళమీద నిలిచింది చంద మామ.

'చూడండి. చూడండి.' అంది నావంక తిరగకండానే. చంద్రుడి పచ్చని కాంతి ఆమె నుదుటిమీద పడుతోంది. ఆమె కంఠం నాతో ఏదో రహస్యం మాట్లాడినట్లయింది. మాయిద్ద రికే తెలిసిన సంగతి, యింకెవరికీ తెలీనిది. ఆమె వంక చూస్తో దిగ్భ్రమచెంది నుంచున్నాను. ఆమె రూపమే మారింది. మాంసమూ, ఎముకలూ కరిగిపోయినాయి ఆ గాలిలోకి. మొహం లోకి పెద్దవెలుగు వొచ్చింది. పెదవులు వొణుకుతున్నాయి. చంపలు మెరగ్రా ఐనాయి. పల్చని వక్షంలోకి కొత్తప్రాణం వొచ్చింది. దేహమంతా కొత్తజ్యోతి వెలుగుతున్నట్టుంది.

"చూడండి ఆ చిన్ని చంద్రుడు—ఆ నీళ్ళమీద ఆరాటం—నా హృదయంలోనే యిట్లావుందే ? ఆహృదయంలోనో ! అన్ని సముద్రాలలో— ఆ చంద్రుడిగోళంలో ఆ తెల్లనికాంతి యెంత జీవనాన్ని కల్పించిందో ! ఎన్ని ప్రాణులు ఆనందనృత్యం చేస్తున్నాయో ! ఎన్ని సరసుల్లో, నదుల్లో మేల్కొన్నవో యీ అర్ధరాత్రి, యీ మాధుర్యం. నిన్నటి వాన, యిందాకటి చీకటి యీ వెన్నెల, రేపటి ఎండ, అన్న మనోభావాలు—ప్రపంచాలు సృష్టించే మనసులోని ఛాయలు—మోహం, బాధ, రోగం, ఆనందం, వేదన యీ చిన్ని ఇసిక అలలసించి, భూకంపాలవరకు — చిన్ని పుష్పవికాసం నించి, నక్షత్రవిప్లవాలవరకు — అన్నీ యివన్నీ ఆ హృదయంలోని అశాంతి మనం యీ యిసికని చిమ్మినట్టే, యెన్ని గోళాల నాశనమో !

ఆనందవేదన ... గానచ్ఛాయలు, యీ కట్లువొదిలి— ఆవెన్నెట్లో కలిసి, ఆనీళ్ళమీద చిందులు తొక్కితే, — ఇదంతా నేనే—నేనే—నేను వెళ్ళిపోతాను నేను కలిసిపోతాను" అని వూగి మెల్లిగా నాబుజంమీదకి వూగింది. నేను ఆమెని వొళ్ళోపడుకో పెట్టుకుని, పమిటను సద్ది చంపలమీద వేళ్ళు మెల్లిగా రాస్తూ కూచున్నాను. అంతకన్న కోర్కెలేదు. ధైర్యమూలేదు. నా వొళ్ళంతా గొప్ప ఆనందంతో నిండి పోయింది. ఎడారివంటి యిసిక, సముద్రపు బిందువులతో మీద చిమ్మే గాలి, ఆ పెద్ద హోరు, ఈమె నా తొడలమీద— ఇదే నా స్వర్గమనుకున్నాను. ఆమె నించి గొప్పశక్తి నాలోకి ప్రవహిస్తున్నట్టుంది. ఇట్లా యింద్రియాలన్నీ ఉన్నతానందాలకి మేలుకోడమే స్వర్గం. స్వర్గం ఒక స్థలంకాదు, ఒక స్థితికాదు. క్రమంగా స్వర్గంలోకి ఎదుగుతాం

యువ్వనంలోకి మెదిగినట్టు అనిపించింది. మెల్లిగా యీ మనసూ యింద్రియాలూ కొత్త, తీవ్రతర ఆనందాలకి మేల్కొంటాయి. అంత మేముంది? ఆ రోజు తెలిసింది నాకు. నలభై యేళ్ళూ నేను నిద్రపోయినానని. కాని యీామె! ఈమె మీాద ప్రేమ వల్లనా, లేదు ప్రేమలేదు. కాని ఆమెనించి ఏదో శక్తి ప్రవేశించి నా బంధనాలు వొదిల్చి మేల్కొలిపింది. అట్లా సౌంద ర్యంతో ఐక్యమై కూచున్నాను.

మెల్లిగా కళ్ళువిప్పింది. చిరునవ్వు నవ్వి లేచి కూచుంది. జుట్టుని దగ్గరగా తీసుకుని ముడి వేసుకోపోయింది. నామనసులో ఏం మార్పు వొచ్చిందో. ఆమె వొళ్ళో తలపెట్టి పెద్దగా యేడ్చాను. ఆమె మాట్లాడలేదు. క్రమంగా నాఆరాటంతగ్గింది. నా ఆనందమంతా పోయింది. పెద్ద శూన్యం, బాధా ఆవరించాయి. వెన్నెల వున్నా అంతా చీకటిలాగే తోచింది. ఆమెని కావిలించుకున్నాను. కొంచెంవుండి లేవపోయింది. వొదల లేదు నేను. ఆమెని మెల్లిగా ఇసుకలోకి వంచి పడుకున్నా. అట్లానే చూస్తోంది. ఐనా నాకు ధైర్యంలేదు.

'మీారు కావాలి నాకు'

అనేశాను. నా ప్రాణాల్ని ఆమెముందు పారేశాను.

'నేను! నిజమా?'

ఆమె పెదవి విరిచింది.

నిజమా? ఆమె కావాలా! ఏమో తెలీదు. కాని యీ బాధేమిటి? ఆమె కోసమే. ఇంక ఏవిధంగా భరించను! అదే గతి!

కాని...ఆమె రొమ్ముకి వొత్తుకోకుండా గుండెల్ని తీసేశాను. ఆమె మెడపక్కన ముద్దుపెట్టుకున్నాను. కాని నాలోకి ఏమీ కొత్త ఆనందం రాలేదు.

ఈమె కావాలా ?

' వొద్దు. లేవండి. '

' లేవను. నాకు కావాలి. '

' నా మాట వినండి. మీకే తెలుస్తుంది వొద్దు. ఎందుకు యీ చిరాకు '.

' కాదు. నా ప్రాణం మీ చేతులో పెట్టాను '

' సరే మీ యిష్టం. '

అట్లానే ఆ యిసికలో వుండిపోయినాము. అట్లానే యిసికలో నిద్రపోయినాము.

తెల్లవారి యెండ మమ్మన్ని లేవతీసింది. సిగ్గుపడి తల వొంచుకుని కూచున్నాను. ఎందుకింత పశువునైనానా అనుకున్నాను.

' సంతుష్టి అయిందా? ' అంది లేచి నవ్వుతో.

ఈమె మనిషేనా ? నాకు కోపంవొచ్చింది ! అందులో నా సిగ్గుకితోడు గర్వమూ లేకపోలేదు. ఈమె యింత వేదాంతి రాత్రి నా చేతులకింద ఆయాస పడ్డదికదా అని ! సుఖంలో మూతలుపడే ఆమె కళ్లని ముద్దుపెట్టుకోగలిగిన ఘనుణ్ణి కదా అని !

' మీకో? '

' కోర్కెవుంటేకద సంతుష్టి. '

అబద్ధం. తప్పకండా అబద్ధం. ఆ చేతులవ్రాపు, ఆ పెద వుల్లోని తృష్ణ!

'అబద్ధ మాడుతున్నారు. మీకె తెలుసు.'

'ఆసౌఖ్యం శరీరంది. నాదికాదు. నాకు అవసరంలేదు.'

'నేనూ?'

'మీరు మీరు, ఏమవసరం నాకు?' తృణీకారంతో పెదవి విరిచి నాకళ్లలోకి చూసింది. నామీద ఏమీ ఇష్టంలేకండానేనా—ఆమాటలువిన్న పురుషుడి హృదయం ఎంత గాయ పడుతుందో. అంతకన్న భూమిలోకి కుంగిపోతే నయమని పించింది.

'మరి యిష్టంలేకండానే—'

'అవును.'

'ఎందుకు?'

'ఏమైతేనేం?'

'మీదేహం—యీ వ్యభిచారం—'

'దేహంది'

'ఇంకెవడన్నా అడిగితే—'

'తీసుకోనీండి— ఏం వుపయోగం అంతకన్న— మరీ అంత బాధపడితే—పోనీండి— ఇస్తేనేం —— ఇంతలో!'